

DELAVSKA POLITIKA

IZHAJA TRIKRAT TEDENSKO: OB TORKIH, ČETRTHIH IN SOBOTAH

Naročnina v Jugoslaviji znaša mesečno Din 10.—, v inozemstvu mesečno Din 15.—, — Uredništvo in uprava Maribor, Ruška cesta 5 poštni predal 22. telefon 2326. Čekovni račun št 14335. — Podružnice: Ljubljana, Delavska zbornica — Celje, Delavska zbornica — Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Delavski dom. — Rokopis se ne vračajo. — Ne frankirana pisma se ne sprejemajo. — Mali oglasi trgov. značaja vsaka beseda Din 1.—, mali oglasi, ki služijo v socialne namene delavstvu in nameščencem, vsaka beseda Din 0.50

Štev. 117 • Marlbor, torek, dne 15. novembra 1938 • Leto XIII

Dobiček gospodarstva naj spada splošnosti

Gospodarstvo in gospodarski svet. Socialisti smo že toliko pametni, da vemo, da je gospodarstvo temelj, na katerem sloni mehanizem družabnega življenja. Vemo pa tudi, da ima gospodarstvo svojo politiko, ki stremi ali za koristmi posameznikov, kapitalistov, bank, ozir. nevtraliziranega kapitala, ki vodi gospodarsko politiko le v svojem interesu, ali pa v prid splošnega izboljšanja življenjskega standarda. Gospodarska politika je torej ali sebično kapitalistična ali pa lojalno socialna, ki gleda na to, da se pospešuje z dobrim gospodarstvom splošno blagostanje v državi.

Med tema dvema politikama je velika razlika. Prva izsesava narod in ga slepo prepušča najbednejšim socialnim razmeram, dočim se koncentriira kapital in imetje, ki je brez ozira na blagostanje naroda. To nam potrjujejo trusti in karteli, ki varujejo samo svoje dividende, ne vprašujejo pa, kaj bo z gospodarstvom zunaj njih in kaj s potrebnimi delavci, konzumenti in državljani. V praktičnem življenju pravzaprav ni razlike med gospodarsko politiko in politično politiko. Če je kakšna razlika med obema, je le ta, da ena lahko služi izrecno kupičenju kapitala in bogastva, druga pa, če je prava, to prepreči in nakloni dobiček gospodarstva splošnosti. Tako bi moralo biti. Žal da nas izkušnja uči, da so politične stranke preveč v službi kapitala ali pa ne znajo in vedo, kako je treba voditi gospodarstvo, da bo koristilo splošnosti. To je, da bo smotreno, da bo imel korist od gospodarstva narod, delavec in konzument.

V ta namen so potrebni gospodarski sveti. Gospodarske svete imajo po vseh deželah, kjer vladajo ali so v vladi. Tudi smo videli, da v tistih deželah tudi najhujša kriza ni bila huda, temveč so se socialne in gospodarske razmere tudi tedaj boljšale.

Gospodarski svet je posvetovalni organ parlamenta in vlade. Gospodarski svet sestavljajo zastopniki svobodnih strokovnih organizacij delavcev in delodajalcev ter nevtralni, z naprednim duhom prepojeni strokovnjaki. Taki gospodarski sveti so v stanu objektivno presoditi in predlagati gospodarsko politiko, ki naj služi novim gospodarskim in socialnim razmeram, pri čemer morajo prihajati v poštev le interesi naroda. Politični parlament pa na podlagi predlogov ali mnenja gospodarskega sveta istotako sklepa o novih poteh s tendenco, da gospodarstvo prospeva. Tak gospodarski svet je že večkrat zahtevalo v resolucijah, ker so izkušnje pokazale, da so potrebna in koristna ustanova, če hočemo ščititi razvoj gospodarstva in dvigniti in ohraniti socialni standard državljanov, zlasti delavcev in nameščencev.

Zavedajmo se resnosti časa

Kmalu nam zgodovina ne poroča o tako duhovno razkrojenih dobah, kakor jo imamo danes. Suženjska doba je bila, doba tiranov v neprosvitljenih dobah in v dobah reakcije. Toda, kar zgodovina pomni in ob tako visoki civilizaciji in kulturi, bi sedanja duhovna razdrapanost, teror in varanje na vse strani ne bi bilo mogoče. Tako mislimo vsi, ki smo peli slavo civilizaciji in kulturi.

Zakaj smo prišli v ta nesrečni kaos? To nam zdi povsem naravno. Enotnost delavstva je potrebna, da bo branila to civilizacijo in kulturo!

Francoska kapitalistična reakcija „rešuje“ narodno gospodarstvo

Blum: Ukrepi vlade ne bodo koristili francoskemu narodnemu gospodarstvu, ampak kapitalistom

Francoski finančni minister Paul Reynaud je objavil načrt »triletke«, ki ga hoče uveljaviti vlada v svrhu ozdravljenja narodnega gospodarstva.

Reynaud govori odkrito: »Prvi pogoj gospodarskega ozdravljenja je gospodarska svoboda, ki je tudi predpogoj politične svobode. Francija mora vpoštevati osnovna načela kapitalizma, ker ima kapitalistični režim. Kapitalistična gospodarska osnova pa temelji na načelu dobička.

Osnova tega načrta je povišanje delovnosti, t. j. proizvodnje za 40 odst. in s tem v zvezi podaljšanje delovnika preko 40 ur na teden.

S povečanjem delovnosti in proizvodnje upa finančni minister dobiti za prihodnje leto 60 milijard frankov novih dohodkov iz gospodarstva.

Povišan bo dohodninski davek, davek na vrednostne papirje in davek trgov-

skih družb, pristojbine za pošto in telefon, davek na kavo in sladkor. S tem bo krit primanjkljaj rednega proračuna v znesku 8 milijard dinarjev.

Za oborožitev rabi Francija izven rednega proračuna letno 25 milijard frankov.

Ta žrtev, pravi minister, je potrebna, da bo Francija lahko vzdržala v tekmi z nemškim oboroževanjem.

V svrhu kritja sedanjega primanjkljaja je vlada zaenkrat odredila, da se na novo ocenijo zaloge zlata francoske narodne banke in določi novo razmerje franka z angleškim funt šterlingom ter dolarjem. S to »ocenitvijo« je pridobila vlada 22.5 milijard frankov.

Socialisti proti vladinemu načrtu.

Socialisti odklanjajo vladin načrt. Bivši ministrski predsednik Leon Blum piše o teh načrtih v »Populaire« in pra-

vi: »Ukrepi vlade ne bodo koristili francoskemu narodnemu gospodarstvu, ampak kapitalistom.« Kajti med tem, ko Reynaud zahteva več dela, pravi, da kapitalistično gospodarstvo ne prenese omejitve trgovine z devizami. Torej je za svobodo spekulacij z devizami in valutami.

Odpor proti načrtom francoske vlade med delavstvom je popolnoma razumljiv. Dokler vlada ni izdala ukrepov proti spekulaciji in spekulantom, ki so v zadnjih letih oškodovali Francijo za stotine milijard s tem, da so ob vsaki priliki organizirali beg francoskega kapitala in na ta način umetno zniževali vrednost francoskega franka, je govoričenje o potrebi povečanja delovnosti fraza, ozir. enostransko obremenjevanje delavskega razreda, dočim kapitalisti ne doprinašajo nobenih žrtev.

Nemški židje morajo plačati 1 milijardo mark odškodnine

Likvidacija židovskih obratov v Nemčiji.

Nemška vlada je izdala odlok, ki predvideva, da morajo do 1. januarja 1939 likvidirati vsi obrati, ki so v židovskih rokah. Zavarovalnice morajo izplačati zavarovalnino za opustošene židovske lokale namesto lastnikom, državi.

Vrhu tega morajo nemški židje plačati kot globo za atentat na poslaniškega tajnika Ratha v Parizu eno milijardo mark (14 milijard dinarjev). Ta globa pomeni praktično zaplenitev vsega premoženja, ki ga posedujejo nemški židje.

Belgija ustanovi gospodarski svet

Belgijski gospodarski minister Heymans je izdal zakonske načrte za ustanovitev gospodarskega sveta. V gospodarskem svetu bodo sodelovale svobodne delavske in delodajalske organizacije. Uvede se obveznost kolektivnih pogodb, paritetni obratni odbori dobe zakonita pravila. Po zakonu bodo ustanovljeni tudi poklicni sveti. Gospodarski sveti in odbori bodo

imeli nalogo, da svetujejo parlamentu o vseh gospodarskih in organizacijskih vprašanjih, o izvozu, trgu itd. Vrhovni svet bodo tvorile iste organizacije in nekaj strokovnjakov.

Ta gospodarski svet bo popolnoma demokratična ustanova iz gospodarske potrebe in po pravičnem ključu.

Razkol med angleškimi konzervativci

Bivši angleški zunanji minister Eden ustanavlja novo stranko.

Eden ne odobrava Chamberlainove politike. V četrtek je govoril o njej v angleški zbornici. Rekel je, da se Anglija ne zaveda dovolj velike nevarnosti za mir, čeprav se oborožuje. V Angliji je potrebna prava revolucija in se je treba pobrigati za avtoriteto države, ker ta sedaj pada. Anglija mora delati za mir, ker delajo druge države za vojno, kakor nam dokazujejo dogodki vsak dan. — Angleška diplomacija mora pokazati zaradi prestiža, da se ne boji vojne. An-

gleški narod se ne sme podrežati nikomur, ne sme se ga pa tudi ne varati s fantazijami o miru. Govoril je tudi o palestinskih bojih, češ, da se židi in Arabci sami ne bodo sporazumeli, pač pa utegne spor povzročiti resne vstaje. Anglija se pa mora tudi oborožiti in biti pripravljena.

Eden ima očitno tudi namen, osnovati svojo stranko, za katero bi pridobil nezadovoljne med konzervativci in v drugih strankah, zlasti tudi liberalne.

Boj za Sueški prekop

Italijani zahtevajo, da se jim zagotovi vpliv na upravo družbe.

Nedeljski italijanski listi so vsi v luči propagande za spremembo režima pri Sueškem prekopu. Listi povdarjajo, da je italijanski promet skozi ta prekop sedaj največji in da morajo vsled tega ogromno plačevati na tarifah za prevoz skozi prekop, a lastniki družbe so ve-

činoma Francozi, ki imajo vsled tega ogromne dobičke. Ta gospodarska zadeva je torej za Italijane tudi velikega političnega pomena in zahtevajo, da se tarifni režim spremeni v korist Italijanov.

Samouprava borz dela v Sloveniji odstavljena

Ban dravske banovine dr. Natlačen je po nalogu ministra socialne politike D. Cvetkovića odstavil samoupravo borze dela v Sloveniji in imenoval novo, češ, da pristojne ustanove niso predložile novih predlogov za samoupravo, ker je mandat dosedanjim upravam potekel.

Toga in Kameruna Nemčija ne dobi

Britski in francoski politični krogi so mnenja, da Anglija in Francija ne moreta pristati na odstop kolonij Togo in Kamerun Nemčiji, da bi Nemčija preveč ogrožala kolonialno politiko obeh, ker bi se s tem zasedrila v raznih pokrajinah Afrike v sredini in na severu.

Napadi na socialne demokrate v Budimpešti

»Deutsches Nachrichtenbüro« poroča, da so izbruhnile v Budimpešti v noči od sobote na nedeljo velike demonstracije proti socialnim demokratom, katerim so med drugim razbili šipe na oknih.

Japonci ob progli Hankov —Kanton

Japonci poročajo, da so zavzeli utrjeno mesto Jojan ob progli, ki vodi iz Hankova v Kanton in leži 140 km od Hankova ob reki Jangce.

Končni rezultat volitev v Zedinjenih državah

Izid volitev v ameriških Zedinjenih državah je končno naslednji: V zbornici imajo demokrati 261 poslancev, republikanci 170, progresisti in farmerji in delavci 1 poslanca. Demokrati, katerim pripada Roosevelt, so izgubili 73 poslancev, progresisti 5, farmerji in delavci 4. Republikanci so pridobili 81 poslancev. Senat je sestavljen sedaj iz 69 demokratov, 21 republikancev, 2 progresistov, 1 nezavisnega republikanca in 1 farmerja-delavca. — Demokrati so v senatu izgubili osem senatorjev v prid republikancem.

Kako agitira „Slovenec“ za socialno demokracijo

Znani publicist g. Fran Erjavec je odšel na potovanje. Peljal se je skozi Nemčijo in se ustavil na Danskem. S svojega potovanja je poslal »Slovenca« ž nekaj dopisov. Na g. Erjavca je napravila Danska najboljši vtis. V pismu iz danske prestolice (259. števil. »Slovenca«) hvali dobroto te dežele in pravi:

»In vse to so dosegli Danci brez vprav militaristične organizacije, z demokracijo... Nemčija dela in gara, si pritrjuje od ust in se je odrekla vsakemu svobodnemu uveljavljanju osebnosti, dočim se veseli majhna Danska polne svobode... ter živi pri tem ceneje in sijajno. Dočim so Nemci še pred nekaj dnevi proglasili v vagonu moj običajni domači kruh za »šartelj«, sem pa tu dobil kruh, debelo namazan s surovim maslom, »da bi ga še angelčki jedli, če bi imeli žledolčke,« kakor bi dejala moja žena.»

Nato nadaljuje:

»S tremi besedami bi lahko označil Dansko, to tipično deželo malih kmetov: svoboda, kultura, blagostanje. In vse

troje je v najtesnejši organski zvezi, kar je najboljši dokaz, da gre lahko prav zelo dobro tudi brez policajstva... Toda temelj vsega je kultura.»

G. Erjavec preide potem na ugovor, kakor se žal tako rad sliši pri nas:

»Toda — mi bo odvrnil kdo — Danecem je lahko, ker imajo v Angliji sijajen trg. Ni res! Še pred dobrim pol stoletjem je bil to majhen narodič prav bednih kmetičkov in trg so si morali šele s silnim trudom poiskati in ga ohraniti s popolnoma konkurenčno kvaliteto svojih izbornih pridelkov, a pogoj vsega je bila in je neverjetno visoka ljudska kultura.»

G. Erjavec pripoveduje nato o gmotnih razmerah na Danskem, o blagostanju kmetov in o splošnem življenjskem standardu, ki pravi, da »je za naše razmere prav bajen.« Pri tej odkritosrčnosti se čudimo, zakaj ni povedal najvažnejšega, namreč tega, kdo se je največ trudil, da je Danska postala taka dežela svobode in blagostanja tako za kmeta, kakor za delavca in uradnika.

Pred volitvami v Pokojninski zavod v Ljubljani po starem volilnem redu?

Dne 14. t. m. je potekla sedanja poslovna petletna doba uprave Pokojninskega zavoda v Ljubljani in bi se morale razpisati volitve.

Minister za socialno politiko ima pooblastilo, da izda eventualno naredbo o izpremembi volilnega reda v zavodu. Take naredbe pa minister doslej še ni izdal in se bodo volitve verjetno vršile

po starem volilnem redu. Aktivno volilno pravico imajo vsi zavarovanci in vse zavarovanke, pasivno pa le zavarovanci, ki so izpolnili pogoje za izvolitev poslanca. Na vsakih 250 zavarovancev se voli po en odposlanec za občni zbor, ki potem izvoli upravni odbor. Predsednika pa imenuje minister za socialno politiko.

Moč japonske vojske

V luči angleških listov.

Angleški vojaški listi se zadnji čas obširno bavijo z resnično notranjo močjo japonske vojske, ki deloma že ogroža angleške interese v Indiji. Angleški listi pri tem poudarjajo značilno važnost dogodkov med japonsko in rusko armado pri Chasanskem jezeru, kjer je šlo za navadno japonsko vojno provokacijo. Japonski generali kvantunske in korejske armade so si domišljali, da bodo z lahkoto in poceni dobili rusko ozemlje in da se bodo lahko pri tej priliki pred svetom proslavili s svojim junštvo. Angleški strokovnjaki pa so

mnenja, da so se Japonci pri tem hudo razočarali. Čeprav so poslali v ta boj svoje najboljše moči, so bili premagani in pregnani. Izkazalo se je, da takšne operacije ne ostanejo samo lokalne, ampak, da se lahko razvijejo preko noči v napad na samem japonskem ozemlju. Rusi so Japoncem takrat obenem sporočili, da bodo na vsak napad odgovorili s trikratnim udarcem cele svoje sile vzhodne armade. Ravno na vzhodu so mnenja, da svetovna vojna že zopet tli in da požar lahko vsak trenutek zajame katerokoli si bodi državo in narod.

Nemci v Poljski

Nemška manjšina nastopa zadnji čas po Poljski z novimi zahtevki, ki vznemirjajo poljsko javnost. Senator Visner je razvil na shodih takozvane mlade nemške stranke v Poznanju in Bydhošti nov program nemške manjšine v Poljski. Poudaril je, da je treba zmobilizirati vse nemške skupine v boj za življenjske pravice in obstoj. Nemci se morajo baje zavedati, da ne živimo v normalnih dobah, ampak je treba baje sedaj gledati daleč v bodočnost. Senator Visner se glasno poročevalca »Praške Narodne Politike« iz Varšave sklicuje na kancelarja Hitlerja, da je usoda vseh Nemcev na celem svetu blizu njegovemu srcu. »Jungdeutsche Partei« nastopa za politično avtonomijo Nemcev v Poljski in se pri tem čisto odkrito sklicuje na narodnostne teorije narodnih socialistov. Rodbine, ki so se že desetletja priznavale k poljskemu narodu, se zopet

vračajo k nemški narodnosti. Varšavski časopisi opozarjajo, da se v mestu Lodžu pojavljajo zadnji čas na ulicah skupine Nemcev, ki nosijo bele nogavice. (Kakor videti, so torej belenogavice res politična strankarska izpoved, op. ur.) V Bielsku in drugih mestih blizu meje so postali Nemci s kratkimi hlačami in belimi nogavicami že vsakdanji pojav, v Lodžu pa so ti pojavi znak probujajočega se in demonstrirajočega nemškega nacionalizma nov pojav, ki poljsko javnost preseneča.

Tudi Romunska dobi posojilo v Angliji

Angleži so obljubili Rumuniji 30 milijonov funtov šterlingov posojila.

Delavski pravni svetovalec

Izplačilo dednega deleža (Zabukovca)

Vprašanje: Ko je moj brat prevzel posestvo po materi, sem se odpovedal svojemu dednemu deležu, ker je bilo posestvo zadolženo. Svoji odstop sem podpisal pri notarju. Brat mi je pa obljubil, da mi kljub temu izplača dedni delež, ako si opomore ali kaj priženi. Ko se je nato poročil, mi je celo oče njegove žene obljubil, da mi bo on izplačal dedni delež. Sedaj pa se brat in njegova žena tožita na ločitev zakona in razdelitev posestva. Ali lahko zahtevam svoj dedni delež, če pride do prodaje?

Odgovor: Po gornjih podatkih boste s tožbo le težko uspeli, spričo dejstva, da se brat in njegova žena tožita na ločitev zakona. Tudi če bi namreč dokazali s pričami ob-

ljube s strani brata ter s strani bratovega tasta, so bile take obljube, če so bile sploh dovolj določne, dane le glede na poroko med Vašim bratom in njegovo ženo. Z ločitvijo zakona in z razdelitvijo premoženja pa odpade tudi vzrok takih obljub.

Izvrševanje obrti brez dovoljenja (Hrastnik)

Vprašanje: Bil sem svojčas brivski pomočnik, sedaj pa delam v tovarni. Le iz prijaznosti še vedno tu in tam koga obrijem, ne da bi mu kaj računal. Kljub temu me je nekdo potom orožništva ovadil radi sušmarstva. Ali bom kaznovan?

Odgovor: Če le včasih koga obrijete in mu nič ne računate, niste sušmar, ter Vas tudi nihče ne bo mogel kaznovati.

Katiček sadružic

Dan miru.

Dne 11. novembra smo dvajsetič proslavili dan, ko je padel na zapadnem bojišču zadnji strel, dan, ki so ga nato izbrali za praznik miru. Letos smo ta dan obhajali s še bolj razdvojenimi čustvi, kakor vsa ta zadnja leta, ko je človeštvo stalno živel v bojazni pred novo svetovno vojno, ki bo neprimerno strašnejša od minule svetovne vojne. Letos smo doživeli, da je senca nove vojne šla mimo nas, a za ceno žrtve bratskega nam naroda. Vsi se pa bojimo, da mir ne bo trajen, da spet kaj pripravljajo top, ki naj ob prvi priliki trešči med človeštvo krvavo vest o pričetku nove žaloigre. Na praznik miru smo se vedno s spoštljivim molkom spominjali onih trinajst milijonov, ki se niso več vrnili z bojnih poljan, ki so z življenjem plačali desetaj najstrašnejšo zmoto 20. stoletja. Danes se jih spominjamo še z večjo ljubo, kajti njih žrtve je bila zaman, klic: Nikdar več vojne! ki je vzklikal takrat iz njih krvi, je danes že utonil v splošnem oboroževanju.

Kljub temu pa jim mi ne smemo slediti na tej poti. Četudi smo majhen narod, moramo usmeriti svojo narodno vzgojo v čisto druge smeri, kajti končno zmagava vedno le duh, ne meč, dasi je pogosto pot do te zmagave dolga in trnjeva. Mir nam bo dala le mladina, če bo za mir tudi vzgojena. Če jo bomo nehoma navajali k temu, da je največje junštvo na svetu, držati mir vsepovsod, mir s samim seboj, mir v družini, mir v šoli, mir z vso sosesko, bo tedaj ko bo dorastla, znala držati mir tudi z drugimi narodi.

Ne pretoplo in ne premrzlo!

Če uživamo jedila ali pijače pretople ali premrzle, škoduje to predvsem zobovju in želodcu. Prevroča jedila sploh nimajo nobenega pravega okusa. Razen tega pa nam, če stalno uživamo prevroče jedi, polagoma nekako ohromi jezik in požiralnik, naš okus pa otopi in se zmanjša. Želodec se sicer navidezno privadi na vroča jedila, a se pogosto maščuje z različnimi težavami, katerim zaman iščemo vzroka. Tudi premrzle jedi in pijače so škodljive, posebno še, če jih

zelo hitro in v velikih množinah zavzivamo. Posebno pa še škoduje nagla menjava vročih in mrzlih jedi. Zato je važno, da uživamo jedi in pijače vedno primerno tople. V splošnem je za vse jedi in pijače najprimernejše, če imajo približno toplino človeškega telesa, torej 35—36°. Mleko ne sme za male otroke presegati 35° C, za odrasle lahko grejemo do 38° C. Mrzlo mleko ne sme imeti manj nego 16—18° C. Kavno pijejo mnogi radi »vročo kot pekel«, a tudi pri kavji prav tako kakor pri čaju in kakaou je bolje, če nima več kakor 35° C. Za pitno vodo pravi že staro pravilo, da naj bo poleti mrzlejša, pozimi pa toplejša kakor zrak. Res pa je, da voda, ki ima nad 15° C, nima več dovolj osvežujočega učinka. Slatinsko vodo je treba zavzivati toplejšo kakor navadno, kajti slatina, ki vsebuje mnogo proste ogljikove kisline, se nam zdi pri 8° C že ledenomrzla. — Goveja juha je najboljše, če ima 37—45° C. Pri nižji toplini se maščoba neprijetno občuti. Kruh, zemlje in sploh vsako kvašeno testo je treba pustiti dobro ohladiti. Če jemmo še topel kruh, ga slabo prežvečimo, želodčni sokovi ga pa v očetem ne prebavijo v dovoljni meri. Meso naj ima telesno toplino, le masne pečenke naj bodo toplejše (37—42° C). Zlasti mora biti dovolj vroče ovčje meso, kajti ovčja mast se hitro strdi. Sočivja in vsa kašnata jedila so najbolj okusna pri toplini 38—40° C. Nekatera od teh pa zelo dolgo drže toploto in zato jih je treba pravočasno ohladiti. Najbolj dolgo drži vročino prosena kaša.

Pečena kaša z jabolki.

Vzemi ¼ litra lepe, sveže prosene kaše, ki ne sme imeti zatohel duha. Odstrani vsako črno zrncce, ki napravi kašo grenko in openi kašo. Nato jo stresi v vrelo mleko (približno ½ l) in pusti, da se zgosti. Mleko moraš prej osladiti in dodati za ščepec soli, malo cimta in po možnosti žličico masti ali surovega masla. Medtem olupni 6 do 8 manjših jabolč in jim izvotli peščiče. Če imaš, lahko v to luknjo nadevaš brusnice ali kakšno marmelado. Kožico namaži z mastjo, nadevaj v njo kašo, v kašo pa potlač z žličko jabolka, tako da so skoraj čisto pokrita in peči kašo pol ure v precej vroči pečici.

Nova turška vlada

Kakor smo že zadnjič poročali, je velika narodna skupščina v Ankari dne 11. t. m. izvolila za predsednika turške republike Izmet Inönija, ki je dobil 340 glasov. Izmet Inönij je ožji sodelavec pokojnega Atatürka in je bil 13 let predsednik turške vlade. Star je 58 let. Takoj po izvolitvi novega predsednika turške republike je vlada Dželala Bayarja odstopila. Novi predsednik republike je poveril s sestavo nove vlade zopet Dželala Bayarja, ki je novo vlado sestavil večinoma iz dosedanjih ministrov, izpadla sta le dosedanja zunanji in notranji minister. Politika Turčije se ne bo spremenila.

Švicarji proti ovaduhom

Na zasedanju velikega sveta baselskega kantona je državni svetnik Brechbühl rekel med drugim tudi naslednje. »Zdi se, da vlada v našem času posebno ovaduhka psihoza, kajti dan za dnevom prihajajo sumljive ovadbe, ki jih je treba vse preizkusiti. Zagotavljam Vas, da bo policija z vso odločnostjo vodila borbo proti ovaduhom (špicljem) in špijonom. Kajti ne smemo zavajati ljudstva v psihozo, ki bi lahko postala nezdrava in tudi ne smemo brez razloga sumničati častivrednih državljanov in brskati po njihovem zasebnem življenju. Žrtve denunciacij moramo ščititi napram zlonamernim sumničanjem.«

Ogromno število beguncev na Čehoslovaškem. Na ozemlje Češke in Moravske je priskočilo 92.000 beguncev. Od teh je 73.000 Čehov, 11.000 Nemcev in 6765 Židov.

Zadnje vesti

Francoske strokovne organizacije se posvetujejo o dekretih.

V Parizu zaseda vrhovni svet strokovnih organizacij, ki se posvetuje o dekretih Daladierove vlade v kolikor se tičejo socialnih pridobitev delavstva.

VABILO

NA IZREDNI OBČNI ZBOR

»Splošne hranilnice in posojilnice za Jesenice in okolico r. z. z o. z. Jesenice-Sava na Jesenicah, Cankarjeva cesta 3, ki se bo vršil dne 29. novembra 1938, ob 7. uri zvečer v srednji dvorani »Delavskega doma« na Jesenicah, Cankarjeva cesta 3 s sledečim dnevnim redom:

1. Sprememba pravil: §§ 1, 3, 4, 5, 7, 12, 13—36, na podlagi zakona o gospodarskih zadružjih z dne 11. septembra 1937.
 - § 5. Jamstvo se podaljša od enega na dve leti.
 - § 33. Glasovalna pravica se spremeni: Vsak član more izvajati svoje pravice na občnem zboru samo osebno; samo juristične osebe smejo biti zastopane po svojih pooblaščenjih.
 2. Potrditev poslovnika na podlagi novih pravil in zadružnega zakona z dne 11. septembra 1937.
 3. Predlogi in pritožbe članov.
- Osnutek za spremembo pravil in osnutek novega poslovnika sta na vpogled vsem članom vsak delavnik od 29. novembra 1938, med uradnimi urami v pisarni zadruge.
- Ako občni zbor ob napovedani uri ne bi bil sklepčen, se bo vršil na podlagi § 33 zadr. pravil in § 33 zadružnega zakona odst. 4 in 5 drugič občni zbor dne 20. decembra 1938, ob isti uri in na istem mestu, in sklepa veljavno ne glede na število navzočih članov.
- Jesenice, dne 11. novembra 1938.
- Nadzorstvo. Načelstvo.

KONZUMNO DRUŠTVO ZA MEŽIŠKO DOLINO

r. z. z o. z. v Prevaljah.

Poštni predal št. 3.
Telefon interurban št. 5.

Poštni čekovni račun 12.048.
Brzjav: Kodes Prevalje.

Osrednja pisarna in centralno skladišče v Prevaljah.

Podružnice:

Prevalje, Leše, Mežica, Črna I, Črna II, Sv. Helena, Guštanj, Muta, pekarna v Prevaljah ter 7 lastnih zadružnih domov v Mežiški dolini.

Zadruga nudi svojim članom vedno sveže blago po najnižjih cenah. Hranilne vloge sprejema centrala v Prevaljah in njene podružnice ter jih obrestuje po najvišji obrestni meri. Prodaja se le članom. Član društva lahko postane vsak. Delež znaša samo Din 100.—

Delavke, delavci, nameščenci, kmetje in obrtniki ter sploh vse delovno ljudstvo, kupujte življenjske potrebščine le v svojih zadrukah!

V slogi je moč, v delu rešitev!